



Handläggare: Madeleine Hagerth
Telefon: 08 - 508 21 051

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2010-03-25

Förslag till riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Charlotte Svensson
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Eva Folke
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen samt utbildningsförvaltningen har utarbetat förslag till riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Riktlinjerna omfattar bl.a. samverkansformer och samverkansområden med förslag till samverkansöverenskommelse mellan stadens skolor och stadsdelsnämndernas verksamheter. Älvsjö stadsdelsförvaltning har sedan våren 2009 en överenskommelse med de kommunala grundskolorna i stadsdelen.

Förvaltningen är i stort positiv till de föreslagna riktlinjerna och instämmer i vikten av en fungerande samverkan. Det måste dock vara resultatet av samverkan som ska stå i fokus medan det i förslaget snarare är formerna som blivit det centrala. Att de enskilt drivna verksamheterna ska involveras är bra, men det behövs

ytterligare förtydliganden om hur det stora antalet samarbetspartners ska hanteras i praktiken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområde barn och ungdom och behandlats i förvaltningsgruppen 2010-03-18.

Bakgrund

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen samt utbildningsförvaltningen har tillsammans utarbetat förslag till riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Syftet är att samverkan ska ske på ett liknande sätt över hela staden.

Utbildningsnämnden samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har 2009-12-10 respektive 2009-12-15 godkänt riktlinjer för samverkan omfattande samverkansformer, samverkansområden och förslag till samverkansöverenskommelse mellan stadens skolor och stadsdelsförvaltningarna. Nämnderna har även överlämnat tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen för beslut.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till stadsledningskontoret och samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast 2010-03-26 (bilaga 1).

Ärendet – sammanfattning av remissmaterialet

Samverkan

Riktlinjerna rör samverkansformer, samverkansområden med förslag till samverkansöverenskommelse mellan stadens skolor och stadsdelsnämndernas verksamheter samt stödmaterial.

Syftet med riktlinjerna och samverkansöverenskommelsen är att samverkan avseende barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa ska ske på ett liknande sätt över hela staden. Alla involverade från barn och föräldrar till enskilda socialsekreterare, biståndshandläggare och lärare ska veta vart man ska vända sig samt få ett bemötande och resultat som är likvärdigt överallt.



Överenskommelsen är utformad som en struktur för frågor som ska avhandlas, vilka möten som ska ske inom ramen för samverkan, hur ofta dessa ska förekomma, vilka funktioner som måste vara representerade samt hur uppföljning ska genomföras. Stadsdelsförvaltningarna föreslår teckna samverkansöverenskommelser med grund- och gymnasieskolor (inklusive särskola) i såväl kommunala som fristående skolor. I dagsläget har hälften av stadsdelsförvaltningarna tecknade avtal med grundskolorna i stadsdelsförvaltnings geografiska område.

För att följa upp resultatet av en samverkansöverenskommelse har en diskussion inletts med stadsledningskontoret för att pröva om en indikator om samverkan kan tas fram i ILS-systemet.

Bestämmelser om samverkan och samarbete finns i flera lagar vars verksamhetsområden gäller barn och ungdomar; i Förvaltningslagen, socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och skollagen.

I Stockholm finns ett stort utbud av både kommunala och fristående skolor att välja mellan och samverkan runt barn och ungdomar blir därmed mer komplicerad. Ungefär hälften av eleverna i Stockholm går i en annan, kommunal eller fristående, skola än den som ligger nära deras hem. För att samverkan mellan skola och stadsdelsnämndernas verksamheter ska fungera krävs, enligt förslaget, en likartad struktur på såväl övergripande som individnivå.

För att socialtjänsten ska kunna fullgöra det yttersta ansvaret enligt socialtjänstlagen när det gäller barn/ungdomar som far illa, finns en anmälnings- och uppgiftsskyldighet som åvilar verksamheter som berör barn och unga i t.ex. skolan. Det är av stor vikt att alla aktörer har god kunskap om varandras verksamheter, ansvar, skyldigheter och befogenheter, så att insatserna från samtliga kan samordnas och att resurserna används så effektivt som möjligt.

Föräldrars ansvar och delaktighet

Vårdnadshavare/föräldrar är den viktigaste samarbetspartnern och samarbetet med dem ska inledas så tidigt som möjligt.

Brister i samverkan

Förslag till riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa

Box 48, 125 21 Älvsjö. Älvsjö Stationsplan 11
Telefon 08 - 508 21 000. Fax 08 - 508 21 099
alvsostadsdelsnamnd@alvsjo.stockholm.se

www.stockholm.se/alvsjo

Etableringen av en mängd fristående skolor har aktualiserat behovet av nya samverkansformer eftersom det inte längre är en självklarhet i Stockholm att barn går i skolan i sitt närområde. Samverkan med de fristående skolorna inom en stadsdelsnämnd är i stort sett obefintliga. Oklarheter och otydligheter kring andra myndigheters/förvaltningars ansvar, befogenheter och organisation medför svårigheter i möjligheten att samverka.

Samverkansformer

Samverkan mellan skola och socialtjänst med flera bör utgå från ”Strategi för samverkan, - kring barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa” och de framgångsfaktorer som där identifierats för en god samverkan. Strategin är framtagen av socialstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling och Rikspolisstyrelsen 2008. Inom respektive stadsdelsförvaltnings geografiska område bör ett samverkansarbete påbörjas med ”Strategi för samverkan” som bas. Strategin lyfter fram några centrala framgångsfaktorer:

- Ett aktivt och gränsöverskridande ledarskap
- Tydlighet och struktur
- Samsyn
- Motivation, förtroende och god kommunikation
- Samverkanskompetens

Stödmaterial

Inom några samverkansområden finns behov av mer detaljerade anvisningar för hur samverkan ska ske. Ett stödmaterial kommer att presenteras för utbildnings- respektive socialtjänst och arbetsmarknadsförvaltningen under första kvartalet 2010. De områden som har identifierats:

- Sekretessfrågor
- Utredningsansvar för barn/ungdomar som far illa (t.ex. skolk, hemmasittare, ansvar för insatser, anmälan till socialtjänsten)
- Barn/ungdomar med insatser från skola och socialtjänst (placering i familjehem, i HVB, SIS, öppenvård, samverkansklasser, olikheter av elever i kommunala respektive fristående skolor)
- Övergångar mellan olika skolstadier (t.ex. förskola-grundskola/särskola, gymnasie-/gymnasiesärskola-daglig verksamhet, kommunala uppföljningsansvaret)

- Säkerhetsarbetet
- Korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år enligt LSS
- Daglig verksamhet för barn/ungdomar med funktionsnedsättning.

Förvaltningens nuvarande överenskommelse

En överenskommelse mellan Älvsjö stadsdelsnämnd och utbildningsnämnden har utarbetats. Överenskommelsen reglerar fyra samverkansområden med var sin handlingsplan:

- Mål och rutiner för samverkan mellan förskola/grundskola och socialtjänsten
- Handlingsplan för samverkan vad gäller övergången förskola-skola
- Den lokala beredskapen för kriser och katastrofer
- Handlingsplan för det brotts- och drogförebyggande arbetet (under revidering av STAN-programmet).

Styrgrupp för samverkan utgörs av RoS-gruppen (Rektorer och Stadsdel i samverkan). Gruppen består verksamhetsområdeschefen för barn och ungdom, enhetschefen för barn och familj (enhet för myndighetsutövning) enhetschefen chefen för Nätverkshuset (öppen förskola, parklek, mötesplatser för ungdomar, Ungdomens Hus, fältassistenter, familjebehandlare och nätverksledare), biträdande grundskolechef och de sex rektorerna för de kommunala grundskolorna inom stadsdelen. Numera ingår också en representant från det lokala poliskontoret i Älvsjö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i stort positiv till de föreslagna riktlinjerna och instämmer i vikten av en fungerande samverkan kring barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Förvaltningen anser dock att det måste vara resultatet av samverkan som ska stå i fokus medan det i förslaget snarare är formerna som blivit det centrala. Älvsjö stadsdelsförvaltning har sedan våren 2009 en samverkansöverenskommelse och det är därför bra att riktlinjerna medger att man utifrån de lokala förutsättningarna anpassar samarbetsformerna.



När det gäller frågan om att ta fram indikatorer till samverkansöverenskommelsen anser förvaltningen att det är viktigt att ta fram indikatorer som mäter kvaliteten och resultatet av samverkan.

I förslaget framhålls att samverkansöverenskommelse bör tecknas med såväl kommunala som fristående skolor. Det framgår dock inte tydligt om Stockholms stad kan ställa krav på friskolorna att teckna samverkansöverenskommelser. I Älvsjö finns sammanlagt 11 grundskolor, varav 4 är fristående skolor. Däremot finns inget gymnasium. Det går många barn och elever från Älvsjö i flera andra fristående och kommunala skolor i Stockholm. Detta betyder att inte alla barn och elever täcks in med överenskommelsen. Att de enskilt drivna verksamheterna ska involveras är bra, men det behövs ytterligare förtydliganden om hur det stora antalet samarbetspartners ska hanteras i praktiken.

Av förslaget framgår inte på ett tillräckligt tydligt sätt om även förskolor ska involveras. Utgår man ifrån vad som är framgångsfaktorer i arbetet med barn som far illa eller riskerar att fara illa, så är det viktigt att identifiera problem och behov av insatser så tidigt som möjligt. Det är därför viktigt att samverkan fungerar även under barnens förskoletid.

Vidare anser förvaltningen att riktlinjerna i större utsträckning bör lyfta fram det brotts- och drogförebyggande arbetet, där fält- och fritidsverksamheten är en betydelsefull part i samarbetet med socialtjänst och skola. I förslaget till reviderat STAN-program framhålls samverkan mellan olika myndigheter och aktörer som en av grundförutsättningarna för ett framgångsrikt arbete inom det tobaks- alkohol- och drogpolitiska området.

Bilaga

1. Remissen: Riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa.